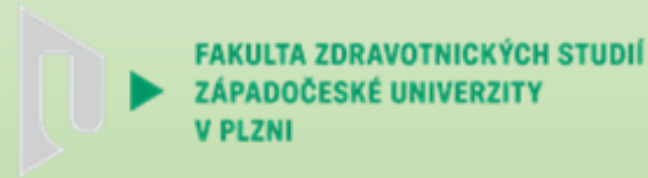

Workshop k projektu

ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI NEFORMÁLNÍCH PEČUJÍCÍCH O OSOBY S CHRONICKÝM ONEMOCNĚNÍM

Projekt č. 18/22/PPZ „Zvyšování informovanosti neformálních pečujících o osoby s chronickým onemocněním“ je realizován za finanční podpory Ministerstva zdravotnictví ČR.

Péče o inkontinentní osoby v domácí prostředí – inkontinence moče

- PhDr. Jitka Krocová
- ZČU v Plzni, Fakulta zdravotnických studií

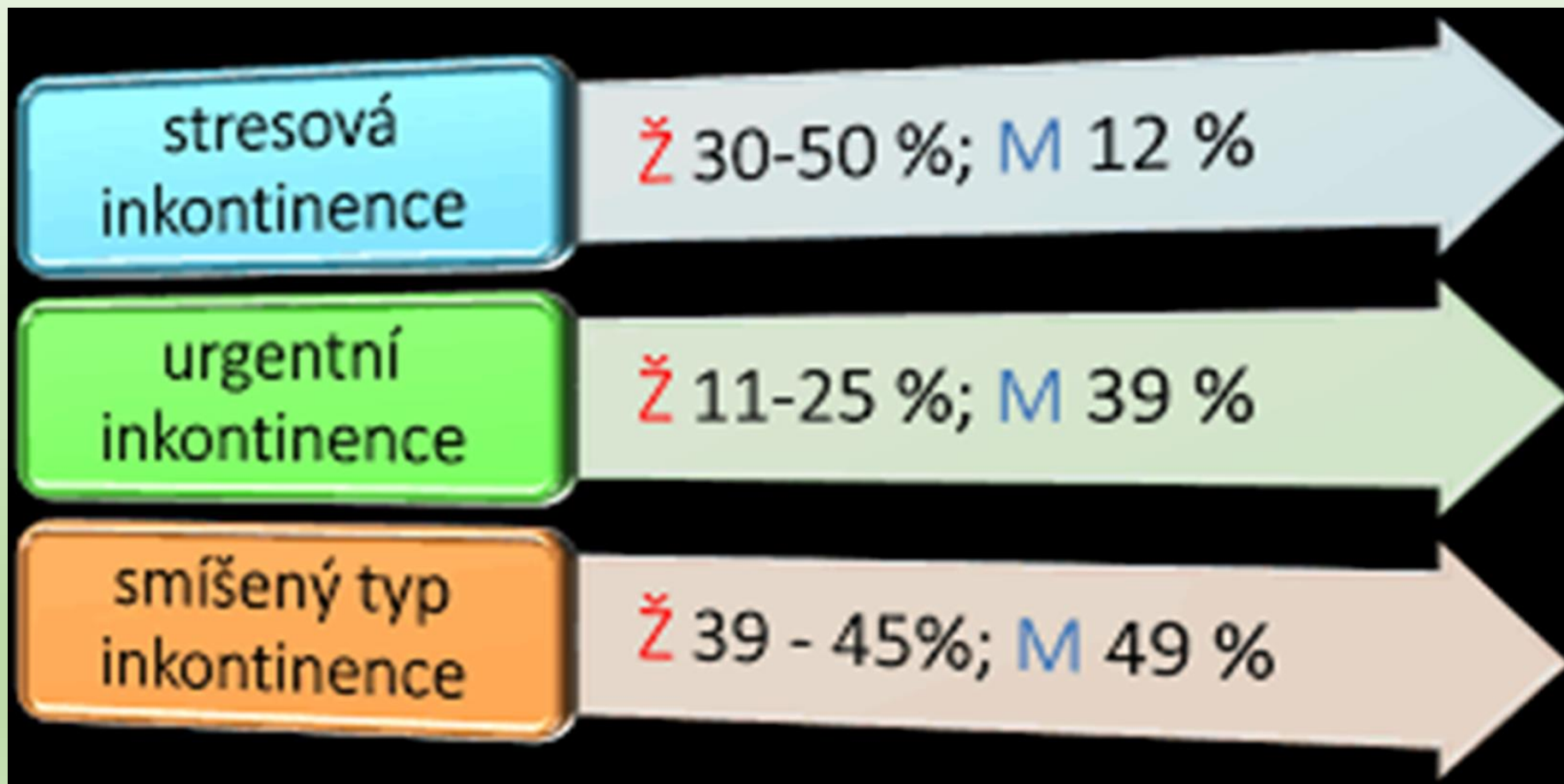
Inkontinence moče

„Při inkontinenci dochází k nežádoucímu a bezděčnému úniku moči v takové míře, že to postiženému způsobuje nepříjemnou hygienickou, sociální a ekonomickou situaci a tedy nepříjemně ovlivňuje kvalitu života.“

Inkontinence moče

- urgentní – je spojena s hyperaktivitou močového měchýře, bezděčný únik moči je doprovázen silným nucením k mikci;
- reflexní – je spojena se zvýšenou aktivitou míšního reflexu, problémem je v tomto případě porucha CNS;
- paradoxní ischurie – příčinou je většinou funkční či mechanická překážka v odtoku moči, ta odtéká z přeplněného močového měchýře po dosažení vyšší než normální kapacity močového měchýře;
- stresová – mimovolný únik moči v situaci, že intravesikální tlak převýší tlak v močové trubici. Je spojena s aktivitami, jako je skákání, běhání, kašláním, kýchání,...

Inkontinence moče

Příčiny inkontinence moče

.....močový měchýř:

- zvýšená aktivita - mimovolní kontrakce svěrače měchýře;
- hyperreflexie svěrače močového měchýře (v průběhu plnění močového měchýře stoupá intravezikální tlak neadekvátně vysoko, stěna močového měchýře má sníženou poddajnost) – cévní mozková příhoda, Parkinsonova nemoc, roztroušená skleróza;
- nestabilita svěrače měchýře bez neurologické příčiny- stavy po radikálních operacích v pánvi, TBC, záněty, stavy po ozařování, dlouhodobě zavedený PMK, kamínek v měchýři.

Příčiny inkontinence moče

....svěrač močového měchýře:

- nedostatečnost svěrače – ochablost svaloviny pánevního dna – porody, stárnutí, úrazy, operace v oblasti pánve, ozařování v oblasti pánve.....

Rizikové faktory inkontinence moče

Predisponující:

- genetické,
- pohlaví,
- anatomické, neurologické, svalové abnormality (vrozené deformity pán. dna, dělohy, trauma mozku a míchy..).

Vyvolávající faktory:

- těhotenství/ porod (SC, 1. porod...),
- vedlejší účinky chirurgických zákroků, ozáření pánve.

Rizikové faktory inkontinence moče

Podporující faktory:

- obezita,
- zácpa, zvyky spojené s vyprazdňováním, životní styl, výživa,
- plicní onemocnění, kouření (chronický kašel),
- léky – diuretika, analgetika, nesteroidní antiflogistika,
- infekce močových cest,
- alkohol,
- neurologické onemocnění.

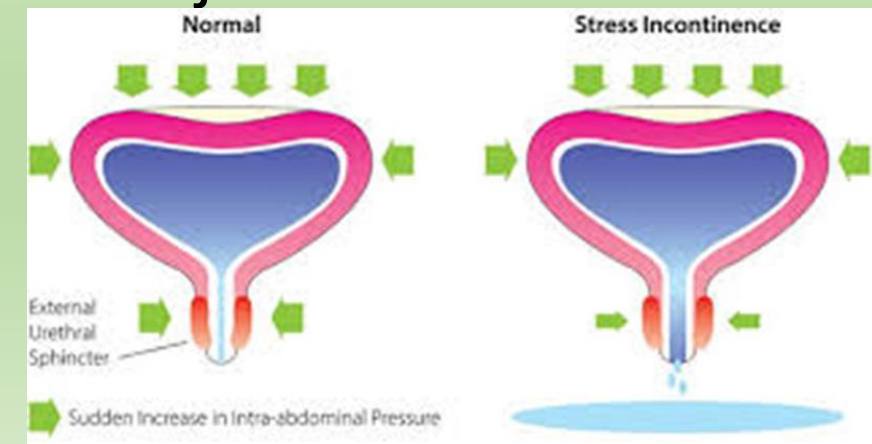
Rizikové faktory inkontinence

Dekompenzující:

- věk/ stárnutí,
- mentální poruchy (demence, ...),
- fyzické schopnosti (mobilita, kongnitivní poruchy),
- vliv prostředí, komorbidita – cukrovka, městnavé on. srdce.

Stupně inkontinence – stresová inkontinence

- 1. stupeň – unik moči po kapkách, pouze intermitentně, při situacích spojených se zvýšením intraabdominálního tlaku (kašel, smích, kýchnutí, zvedání těžkých břemen);
- 2. stupeň – únik moči při mírnějším vzestupu nitrobřišního tlaku více než u stupně předchozího (při běhu, chůzi, lehčí fyzické práci);
- 3. stupeň – únik moči již při minimálním nárůstu intraabdominálního tlaku, moč může odtékat permanentně i v klidu, ve stoji.

Léčba inkontinence moče

- Na počátku musí být vyšetření odborníkem, léčba často vyžaduje kombinace metod...a každý jsme jiný....

Léčba inkontinence moče

Režimová opatření:

- **tělesný pohyb zaměřený na posílení svalů dna pánevního, celkovou zdatnost a svalovou tonizaci,**
- **omezení fyzické námahy (zejména zvedání a přenášení těžkých břemen),**
- **pravidelný a dostatečný pitný režim,**
- **mikční režim,**
- **pestrá a zdravá strava s dostatkem vlákniny (prevence zácpy),**
- **minimalizace ostré a dráždivé stravy.**

Léčba inkontinence moče

Farmakoterapie/léky

- odvíjí se od typu inkontinence.

Pesaroterapie

- upravuje anatomické poměry nebo zvyšuje výtokový odpor močové trubice,
- velmi podobné jako operační léčba,
- možná alternativou před plánovaným operačním výkonem (není možnost operace, odmítání operace).

Léčba inkontinence moče

Operační léčba stresové inkontinence u žen:

- vaginální tahuprosté páskové operace – TVT,
- transobturátorové vaginální tahuprosté operace – TOT, TOT-O,
- závěsné operace hrdla močového měchýře páskou – slinky.

Operační léčba stresové inkontinence u mužů:

- různé pásky, které stlačují močovou trubici, případně se aplikují speciální gelové substance do svěrače močové trubice. Řešením je i implantace umělého svěrače, což ale pojišťovny nehradí.

Pomůcky při inkontinenci moče – předepisování...

- Hrazeny v určitém množství z veřejného zdravotního pojištění,
- seznam zdravotnických prostředků hrazených z veřejného zdravotního pojištění při poskytování ambulantní péče,
- jednotlivé zdravotní pojišťovny mají k zákonu vypracovanou metodiku, pro potřeby preskripce je inkontinence rozdělena do tří stupňů dle množství moči uniklé za 4 hodiny,
- velice důležité je stanovení správného typu absorbčních pomůcek a pomůcky.

Pomůcky při inkontinenci moče – předepisování...

- Úhrada inkontinenčních pomůcek předepsaných lékařem prošly od 1.1.2022 změnou.
- Inkontinenční pomůcky může předepisovat praktický lékař, gynekolog, chirurg, nefrolog, neurolog, pediatr, urolog, všeobecná nebo dětská sestra se specializovanou způsobilostí (sestra v lékařských oborech (SLO) a sestra v domácí péči (SDP)). Musí se jednat o všeobecnou nebo dětskou sestru, která má specializovanou nebo zvláštní odbornou způsobilost. Dále musí působit u lékaře, pro jehož odbornost je v rámci preskripčního omezení umožněno předepisovat hrazené zdravotní pomůcky na poukaz. Naopak sestra v domácí péči může předepisovat zdravotní pomůcky pouze v rámci doporučení domácí péče lékařem, v rozsahu daném lékařem).
- Od 1.1.2022 dochází nově k zavedení spoluúčasti u pacientů zařazených ve třetím stupni inkontinence ve výši 2% od prvního kusu. Celková měsíční preskripce se mění na 1734,38 Kč včetně DPH. Hlavním cílem legislativních změn je co nejpružnější zdravotní systém.

Pomůcky při inkontinenci moče – předepisování...

- Dle domluvy s lékařem mohou být inkontinenční pomůcky pacientovi předepsány na jeden, dva či tři měsíce. Tzv. maximální preskripce na 3 měsíce je však možná pouze u pacientů se stabilizovanou inkontinencí, u kterých je předpoklad účelného využití celého množství předepsaných zdravotnických pomůcek.
- Na jeden poukaz může být předepsán pouze jeden druh inkontinenční pomůcky, poukazů však může být předepsáno více.
- Pacientovi je zdravotní pojišťovnou hrazeno maximálně 150 kusů inkontinenčních pomůcek za měsíc.
- Stanoven je také maximální finanční limit – tedy částka, kterou hradí pojišťovna:
 - ✓ I. stupeň: nejvýše 449,65 Kč/měsíc
 - ✓ II. stupeň: do celkové výše 900,45 Kč/měsíc
 - ✓ III. stupeň: do celkové výše 1 699,70 Kč/měsíc
- Kusový i finanční limit u každého stupně inkontinence je nutné dodržovat a nelze ho překročit. Platí ten limit, jehož pacient dosáhne při čerpání těchto pomůcek dříve – buďto finanční, nebo kusový.

Pomůcky při inkontinenci moče – předepisování...

- Jakou částku si dopláčí pacient? Zákon také u jednotlivých stupňů inkontinence stanovuje spoluúčast pacienta na ceně inkontinenčních pomůcek:
 - ✓ Pro I. stupeň platí spoluúčast pacienta ve výši 15 %,
 - ✓ v II. stupni činí výše spoluúčasti pacienta 5 %
 - ✓ a ve III. stupni inkontinence tvoří spoluúčast pacienta 2 % z ceny absorpčního zdravotnického prostředku (pacient s III. stupněm inkontinence může na základě indikace čerpat také inkontinenční podložky, kde je spoluúčast stanovena na 25 % z ceny).
- Spoluúčast pojištěnce, tj. doplatky stanovené zákonem, se vybírají již od prvního vydaného kusu. Není tedy v žádném případě možné např. vydat pojištěnci menší množství kusů, než bylo lékařem předepsáno, a kompenzovat tím výši doplatku.
- Na konečnou cenu se pojištěnec a pojišťovna skládají ve stanovém poměru až do vyčerpání limitu, kdy z reálné ceny pojištěnec zaplatí svou spoluúčast a pojišťovna zaplatí zbytek. Jde tedy o poměr, v jakém si mezi sebe rozpočítají reálnou cenu.

Pomůcky při inkontinenci moče

Typ produktu	Kód VZP	Název produktu	SADP (skupina pořízení)	Obvod boků (v cm)	Absorpce (v ml)	Počet ks v bal.	Doplatek na 1 balení (v Kč)	bal./ks na 1 měsíc	bal./ks na 2 měsíce	bal./ks na 3 měsíce	
VLOŽKY								Maximální ohrada:	450 Kč	900 Kč	1 350 Kč
	0171917	TENA Lady Slim Mini CC23	1		200	20	BEZ DOPLATKU	4/60	8/180	13/260	
	0171919	TENA Lady Slim Mini Plus CC23	1		275	16	BEZ DOPLATKU	5/60	10/160	15/240	
	0171920	TENA Lady Slim Normal CC23	1		350	24	BEZ DOPLATKU	3/72	7/168	11/264	
	0069141	TENA Lady Normal	1		300	24	BEZ DOPLATKU	3/72	6/144	9/216	
	0067627	TENA Lady Extra	1		522	20	BEZ DOPLATKU	3/60	6/120	9/180	
	0169999	TENA Lady Extra Plus	1		590	16	BEZ DOPLATKU	3/48	6/96	10/160	
	0067667	TENA Lady Super	1		860	30	BEZ DOPLATKU	1/30	3/90	5/150	
	0169999	TENA Lady Maxi	1		812	12	BEZ DOPLATKU	4/48	8/108	13/156	
	0067989	TENA Comfort Mini Plus	1		315	28	BEZ DOPLATKU	3/64	7/168	10/260	
	0067990	TENA Comfort Mini Extra	1		525	28	BEZ DOPLATKU	3/64	6/168	9/262	
	0171914	TENA Men Level 0 CC23	1		140	14	BEZ DOPLATKU	5/70	10/140	15/210	
	0065537	TENA Men Level 1	1		275	24	BEZ DOPLATKU	2/48	4/96	7/168	
	0067508	TENA Men Level 2	1		450	20	BEZ DOPLATKU	2/40	4/80	7/140	
	0167008	TENA Men Level 3	1		710	16	BEZ DOPLATKU	2/32	5/80	8/128	
NAVLEKACÍ KALHOTKY								Maximální ohrada:	1 700 Kč	3 400 Kč	5 100 Kč
	0170265	TENA Lady Pants Discreet M	3	75-100	830	12	37	5/60	10/120	16/192	
	0170264	TENA Lady Pants Discreet L	3	95-125	830	10	37	6/60	11/110	18/190	
	0170267	TENA Lady Pants Discreet Plus M	3	75-100	1450	12	BEZ DOPLATKU	4/48	8/108	14/168	
	0170266	TENA Lady Pants Discreet Plus L	3	95-125	1450	10	37	6/60	11/110	18/190	
	0167014	TENA Men Level 4 M/L	3	95-125	1430	10	40	6/60	12/120	19/190	
	0171004	TENA Pants Plus XXL CC23	3	40-70	1340	14	BEZ DOPLATKU	4/56	8/126	14/198	
	0170631	TENA Pants Plus S	3	65-85	1440	14	BEZ DOPLATKU	4/56	8/126	14/198	
	0170256	TENA Pants Plus M	3	80-110	1440	14	BEZ DOPLATKU	5/70	10/140	15/210	
	0170255	TENA Pants Plus L	3	100-135	1440	14	BEZ DOPLATKU	5/70	10/140	16/224	
	0170257	TENA Pants Plus XL	3	120-160	1440	12	BEZ DOPLATKU	5/60	10/120	15/180	
	0170632	TENA Pants Super S	3	65-85	2010	12	26	5/60	10/120	17/204	
	0170259	TENA Pants Super M	3	80-110	2010	12	26	6/72	12/144	18/216	
	0170258	TENA Pants Super L	3	100-135	2010	12	16	5/60	10/120	15/180	
	0170254	TENA Pants Maxi M	3	80-110	2550	10	39	7/70	14/140	22/220	
	0170253	TENA Pants Maxi L	3	100-135	2550	10	30	6/60	12/120	18/180	
PLENKOVÉ KALHOTKY S BOČNÍMI PÁSY								Maximální ohrada:	1 700 Kč	3 400 Kč	5 100 Kč
	0067982	TENA Flex Plus S	3	61-87	1620	30	BEZ DOPLATKU	3/90	7/210	10/300	
	0067703	TENA Flex Plus M	3	71-102	1820	30	BEZ DOPLATKU	3/90	7/210	10/300	
	0067704	TENA Flex Plus L	3	83-120	2110	30	BEZ DOPLATKU	3/90	7/210	10/300	
	0068116	TENA Flex Plus XL	3	105-153	2690	30	BEZ DOPLATKU	2/60	5/150	7/210	
	0065627	TENA Flex Super S	3	61-87	1910	30	BEZ DOPLATKU	2/60	5/150	8/240	
	0065628	TENA Flex Super M	3	71-102	2250	30	BEZ DOPLATKU	2/60	5/150	8/240	
	0065629	TENA Flex Super L	3	83-120	2570	30	BEZ DOPLATKU	2/60	5/150	8/240	
	0065630	TENA Flex Super XL	3	105-153	3430	30	BEZ DOPLATKU	2/60	5/150	8/240	
	0067994	TENA Flex Maxi S	3	61-87	2930	22	BEZ DOPLATKU	3/66	7/154	10/220	
	0067635	TENA Flex Maxi M	3	71-102	3100	22	BEZ DOPLATKU	3/66	7/154	10/220	
	0067636	TENA Flex Maxi L	3	83-120	3650	22	BEZ DOPLATKU	3/66	7/154	10/220	
	0067996	TENA Flex Maxi XL	3	105-153	4800	21	BEZ DOPLATKU	2/42	5/105	8/168	
PLENKOVÉ KALHOTKY								Maximální ohrada:	1 700 Kč	3 400 Kč	5 100 Kč
	0170274	TENA Slip Plus XS	3	49-74	1332	30	BEZ DOPLATKU	4/120	8/240	12/360	
	0170273	TENA Slip Plus S	3	56-85	1539	30	BEZ DOPLATKU	4/120	8/240	12/360	
	0170272	TENA Slip Plus M	3	73-122	2160	30	BEZ DOPLATKU	3/90	7/210	11/330	
	0170271	TENA Slip Plus L	3	92-144	2360	30	BEZ DOPLATKU	3/90	7/210	11/330	
	0170277	TENA Slip Super S	3	56-85	1697	30	BEZ DOPLATKU	4/120	7/210	12/360	
	0170276	TENA Slip Super M	3	73-122	2570	30	BEZ DOPLATKU	3/90	7/210	11/330	
	0170275	TENA Slip Super L	3	92-144	2800	30	BEZ DOPLATKU	3/90	7/210	11/330	
	0169428	TENA Slip Stretch XXL	3	163-178	3000	32	BEZ DOPLATKU	2/64	4/128	7/224	
	0170270	TENA Slip Maxi S	3	56-85	2008	24	62	4/96	8/192	11/264	
	0170269	TENA Slip Maxi M	3	73-122	3260	24	62	4/96	7/168	11/264	
	0170268	TENA Slip Maxi L	3	92-144	3650	24	BEZ DOPLATKU	3/72	7/168	10/240	

Pomůcky při inkontinenci moče

Pomůcky při inkontinenci

Výběr absorbčních pomůcek:

- preference pacienta – pomůcka musí být pohodlná, účinná (absorbce, pohlcování pachů) a přizpůsobivá;
- lékařem stanovený stupeň inkontinence – specifický typ inkontinence, síla proudu unikající moči, množství moči uniklé za časový interval;
- fyzická a duševní schopnost pacienta – nutnost pomůcky správně využívat.

Pomůcky při inkontinenci moče

- Urinální kondomy

Incoforum

← → ↻ 🏠 incoforum.cz

📱 Aplikace 📱 Apps

incoFORUM

Úvod

AKCE, ČLÁNKY A

ROZHOVORY

PORADNA

O INKONTINENCI

INKONTINENCE U MUŽŮ

O NÁS

NAŠI ODBORNÍCI

CVIČENÍ

KVÍZ

Otestujte si své znalosti a získajte brožuru s cviky

Zkuste jednoduchý kvíz

VYPLNIT KVÍZ

Akce

Týden kontinence 2021

V České republice trápí nechtěný únik moči (inkontinence) přibližně 7 - 10 % lidí. Pro většinu z nich to představuje veliké tabu. Seznámení s problémem může

Odborné články

Inkontinence moči u mužů

Inkontinence moči je stav jakéhokoli nedobrovolného úniku moči. V zájmu sjednocení diagnostiky a léčby inkontinence se v současné době

Rozhovory

Inkontinence moči netrápí pouze ženy

Spíše se hovoří o inkontinenci žen, trápí však i muže, stydí se ji přiznat a léčbu odkládají...Podílí se na tom několik faktorů.

Česká asociace urologů

Inkontinenční dermatitida

- Inkontinenční dermatitida (IAD) = plenková dermatitida = jde o poškození způsobené dlouhodobým kontaktem kůže s vlhkostí.
- Vyskytuje v oblasti hýždí, genitálií, perinea, hráze, ale i vnitřní strany stehen=zánětlivá reakce kůže s prevalencí mezi 3 a 25 %.
- Projevuje se růžovým až červeným zbarvením kůže s postižením do různé hloubky.
- V některých případech může být kůže poškozena úplně a dojde k obnažení vlhké a sekretující dermis (škára).
- V postižených oblastech mohou být nepříjemné pocity bolesti, pálení, svědění nebo mravenčení.

Inkontinenční dermatitida

- Možnost vzniku i dekubitu (proleženiny). Zvyšuje se také riziko sekundární infekce...

Inkontinenční dermatitida

- Pravidelná kontrola známek poškození kůže, nejméně 1 x denně.
- POZOR! je nutné věnovat kožním záhybům nebo oblastem, kde se mohou zachycovat nečistoty nebo vlhkost (třísla, podbřišek, hýždě...).
- ...čištění + ochrana + hydratace...ideální speciální kosmetika-rozdíl od klasických mýdel chrání a nedráždí kůži.
- Vhodné je vyhnout se také častému oplachování kůže vodou a používání žínek a ručníků, které mohou způsobit povrchové léze....
- PrevenceDOPORUČENO: sprchování min.1x denně, mýdla speciální, osušení NE třením, ošetření ochranným a hydratačním prostředkem (Sudokrém, Cavilon,...).

Inkontinenční dermatitida

- Prevence DOPORUČENO: sprchování min.1x denně, mýdla speciální, osušení NE třením, ošetření ochranným a hydratačním prostředkem (Sudocrém, Cavilon,...).
- Kůži udržovat suchou, výměna absorbčních pomůcek dle potřeby. Prodyšné prádlo, udržení standardu čistoty.
- Plnohodnotná strava / „zdravá“ výživa, dostatek bílkovin, vitamínů, minerálů (prevence podvýživy).
- Dostatečná hydratace dle zdravotního stavu s respektováním omezení.

- Dotazy....?

krocovaj@kos.zcu.cz.....

Zdroje

- AACN, 2016. Prevention of Catheter-Associated Urinary Tract Infections in Adults. Critical Care Nurse [online]. 36(4), e9–e11 [cit. 2022-05-12]. ISSN 1478-5153. Dostupné z: <http://ccn.aacnjournals.org/content/36/4/e9.full.pdf>
- HANUŠ, T., MACEK, P. et al., 2015. Urologie pro mediky. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. 305 s. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 978-80-246-3008-3.
- Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné II: speciální část. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 272 s., xvi s. obr. příl. Sestra.